

**ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่
: การศึกษาเฉพาะกรณี Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยบ้านสวนเล็กแห่งความรัก
Professional Learning Community for Childhood Development in the New Era: A Case
Study of Peace Paragon**

ศิระจิน คำหนองไผ่¹ และ จตุภูมิ เขตจัตุรัส²

¹ข้าราชการครูโรงเรียนหนองขามวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่ กรณีศึกษา Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ ผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นครูอาสาที่มาจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ อย่างน้อย 1 ปีขึ้นไปรวม 7 คนประกอบด้วย ครูอาสาจากโรงเรียนของรัฐ 2 คน ครูอาสาจากโรงเรียนเอกชน 2 คน และครูอาสาจากสาขาอาชีพอื่นๆ 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ความถี่ และร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากประเด็นการสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) แล้วเจแนงนับความถี่และร้อยละ เพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) จากนั้นนำผลที่ได้มาอภิปรายร่วมกับแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. บริบทของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ มีลักษณะดังนี้ 1) เหตุผลของการรวมตัวกันของครูอาสา คือ ต้องการนำความรู้มาเติมเต็ม ใช้เวลาว่างทำประโยชน์แก่ส่วนรวม และชอบแนวคิดของผู้ริเริ่มโครงการ 2) ความโดดเด่นเฉพาะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ คือ เปิดโอกาสให้ผู้คนที่หลากหลายและแตกต่างเข้ามาเรียนรู้อะไรให้ และพัฒนาเด็กด้วยกิจกรรมภาษาอังกฤษ ศิลปะ และเล่นิทานคุณธรรม 3) ประโยชน์ของการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ คือ มีพื้นที่พบปะกัน ของครู เด็กปฐมวัย และสถาบันครอบครัวเพื่อทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ร่วมกัน สร้างผู้มีจิตอาสา ช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

2. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมทุกคนมองเห็นภาพอนาคตร่วมกัน และช่วยกันสร้างนวัตกรรมขึ้นมาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จนเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูอาสา 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ มีการทำงานเป็นทีมด้วยความเต็มใจ เต็มศักยภาพและความสามารถ มีความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว 3) ภาวะผู้นำร่วม ทุกคนได้มีส่วนริเริ่ม ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจอย่างมีอิสระภาพ ร่วมขับเคลื่อนภารกิจไปสู่ความสำเร็จ 4) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ครูอาสาได้เรียนรู้การเป็นผู้ให้ และสร้างนวัตกรรมสำหรับพัฒนาเด็กปฐมวัย 5) ชุมชนกัลยาณมิตร เป็น

¹ Corresponding author Tel. : 0865572213
E-mail address: pomkrub2010@gmail.com

ชุมชนที่อบอุ่น มีความสุข มีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันเหมือนครอบครัวเดียวกัน เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีโอกาสเข้ามาเป็นผู้ให้ 6) โครงสร้างสนับสนุน มีโครงสร้าง แบบเป็นกึ่งทางการรูปแบบคณะกรรมการโดยนำผู้คนจากทุกภาคส่วนมาร่วมกันทำงาน เพื่อความคล่องตัวและเพิ่มประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่ให้เก่ง ดี และมีความสุข ตามลักษณะความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยๆ คือ เด็กๆ ได้พัฒนาตนเองผ่านกิจกรรมภาษาอังกฤษ ศิลปะ และฟังนิทานที่ครูอาสาช่วยกันจัดขึ้น ทำให้มีการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ได้รับทั้งวิชาความรู้และวิชาชีวิต พัฒนาคุณธรรมในใจ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และได้สัมผัสสิ่งแวดล้อมท่ามกลางธรรมชาติ

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, เด็กปฐมวัย, Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยบ้านสวนเล็กแห่งความรัก

Abstract

This study aimed at investigating the professional learning community for childhood development in the new era: a case study of Peace Paragon. The key informants were teachers who had run childhood development activities at Peace Paragon for at least one year. These informants were chosen by purposive sampling. Seven teachers participated in the study, and the informants were comprised of two volunteer teachers from government schools, two from private schools, and the remaining three were from other professional fields. The research tool for data collection was a semi-structured interview form. In order to perform a general data analysis of key informants, the data was analyzed with frequencies and percentages. In addition, the qualitative data, derived from the interviews, was analyzed using typological analysis. Afterwards, frequencies and percentages were tallied in order to find analytic induction, and then the results were discussed and reviewed.

The following results were found:

1. The context of the Professional Learning Community was as follows: a) The reasons for gathering volunteer teachers were to fulfill knowledge, to use free time to benefit the public, and to admire the concept of the project's initiator. b) The uniqueness of the Professional Learning Community (Peace Paragon) was the opportunity of giving different people the chance to learn to give and help to develop children through the English language, arts activities, and through moral storytelling. c) The benefits rendered to childhood development were carried out by means of Professional Learning Community (Peace Paragon), which was the space in which meetings among teachers, children, and family members were held so that they could do creative activities together and create volunteerism, as well as help to preserve nature and graceful culture.

2. The Professional Learning Community (Peace Paragon) consisted of six main aspects: a) Sharing a Vision: All members had the same goal and helped to create innovations to develop children and to contribute to the learning community. b) Teamwork: They worked together with willingness, cooperation, and at their full potential. c) Joint Leadership: All

members took part in initiating ideas, discussing, making decisions, and driving all missions towards success. d) Learning and Professional Development: Volunteer teachers learned to be givers, as well as to be the creators of innovations for childhood development. e) A Community of True Friends: The community was warm and happy, as evidenced by the good interactions among its members. Moreover, all members were given opportunities to be givers. f) Supporting Structure: The structure was a semi-formal structure of committees, which brought in people from all sectors to work together with flexibility and efficiency.

3. According to Professional Learning Community (Peace Paragon), childhood development was carried out so that the quality of life for children could change for the better and so that the children could happily develop themselves through the following: 1) English language learning, 2) arts activities, 3) listening to stories told by volunteer teachers, and 4) making preparations for ASEAN. In addition, the children had felt confident about acting properly, had gained knowledge about life and other subjects, had developed morality, had lived happily with others, and had experienced the natural environment.

Keywords: Professional Learning Community, Childhood, Peace Paragon

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตั้งแต่วัยเริ่มต้นของชีวิต ให้มีพื้นฐานที่มั่นคง สามารถเติบโตอย่างเข้มแข็ง และอยู่รอดได้อย่างมีคุณภาพในอนาคตผลการวิจัยด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยของ วรนาท รักสกุลไทย (2556) สามารถสรุปปัญหาของการจัดการศึกษาปฐมวัยของไทยไว้อย่างน่าสนใจ สรุปสาระสำคัญได้เป็น 3 ประเด็นหลักๆ คือ ประเด็นแรกเด็กมีค่าเฉลี่ยไอคิวต่ำกว่าระดับสากล และมีระดับความเครียดสูงมาก ทั้งๆที่มีการเรียนการสอนด้านวิชาการตั้งแต่ระดับอนุบาล ซึ่งน่าจะทำให้เด็กมีไอคิวสูงกว่าหลายๆประเทศที่เริ่มเรียนด้านวิชาการในระดับประถม ประเด็นที่สอง เด็กยังขาด M.Q. (Moral Quotient) หรือความมีคุณธรรมจริยธรรมในจิตสำนึกของตนเอง และยังขาด A.Q. (Adversity Quotient) หรือความสามารถในการอดทนฝ่าฟันอุปสรรค ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องเริ่มปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กประเด็นสุดท้ายคือ เด็กขาดทักษะในการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้เด็กหลายคนมีปัญหาในการเข้าสังคมและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมไปถึงการที่เด็กไม่สามารถดูแลตนเองได้ และมีทักษะไม่มากพอที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตัวเอง

สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว(2555) ได้วิเคราะห์ปัญหาเด็กและครอบครัวไทยพบว่า การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ไม่สามารถทำให้เด็กไทยมีทักษะหรือคุณสมบัติมากพอที่จะดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพอยู่ในศตวรรษที่ 21 เมื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการพัฒนาเด็กและครอบครัวสามารถสรุปได้ 3 ประการ คือ 1) ความเชื่อและค่านิยมที่ผิดในการมุ่งเน้นการแข่งขันของผู้ปกครอง ทำให้เด็กเร่งเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย 2) เด็กปฐมวัยมีความเครียดสูงขึ้น จากการเน้นการเรียนการสอนทางมากเกินไป และ 3) การมุ่งเน้นให้การศึกษาแต่ด้านวิชาการมากเกินไป ทำให้มีการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่างๆที่ควรฝึกในช่วงปฐมวัยลดลง จากสาเหตุของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นทั้ง 3 ประการ ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาเด็กให้เป็นพลเมืองของศตวรรษที่ 21 ได้นั้นเป็นเรื่องใหญ่ที่จะต้องมีการวางแผนมาก ซึ่งต้องใช้ระยะเวลานานพอสมควร เพราะปัญหานี้อาจยังไม่ชัดเจนและมีผลมากนักในช่วงวัยเด็ก ด้วยเหตุนี้คนส่วนหนึ่งจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาช่วงปฐมวัยมากนัก เพราะคิดว่าเป็นเรื่องของอนาคต แต่ปัญหาต่างๆ ที่สั่งสมไว้นี้จะส่งผลกระทบเกิดขึ้นในระยะยาวเมื่อเด็กโตขึ้น หรือเรียนในระดับที่สูงขึ้น และต้องใช้ชีวิตด้วยตัวเอง

การพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้จากทุกคนในสังคมอย่างแท้จริง (All for Ed) เพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยเฉพาะมีพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่จำกัดเฉพาะในวันและเวลาราชการ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดำเนินกิจกรรม และสร้างองค์ความรู้อันเกิดประโยชน์ร่วมกันจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเด็กในกรอบแนวคิดใหม่ที่จะเกิดขึ้น ข้อมูลขององค์การด้านจิตอาสาของเครือข่ายจิตอาสา พบว่า ในประเทศไทยมีองค์การที่มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้อยู่เพียงไม่กี่แห่ง ซึ่งมักกระจุกตัวอยู่ในชุมชนเมือง หรือกรุงเทพมหานคร (ธนากรจิตอาสา, 2558)

วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เปิดโอกาสให้ครูรวมตัวกันเป็นผู้เรียนรู้และสร้างสรรค์การรวมตัวในรูปแบบนี้เป็นเหมือนแรงผลักดันโดยอาศัยความต้องการและความสนใจของสมาชิกสู่มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2556) กล่าวว่า สิ่งที่ทรงคุณค่าที่สุดคือทุกคนมีความมุ่งมั่นชัดเจนและทรงคุณค่าที่จะช่วยกันพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของศิษย์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเป็นการร่วมกันดำเนินกิจกรรมและเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ร่วมที่พร้อมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุน

ภาพที่ 1 อาคารเรียนรู้ประสบการณ์ตรงของ Peace Paragon

Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยบ้านสวนเล็กแห่งความรัก ตั้งอยู่บริเวณห้วยนาน้อย ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินภารกิจหลักในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข มาตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2552 ปัจจุบันสถานที่แห่งนี้ได้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการรวมตัวของครูที่มีจิตอาสา เพื่อร่วมกันสร้างนวัตกรรมอันดีงามเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นรากฐานของสังคมประเทศ นับเป็นสิ่งที่นำไปสู่สังคมอุดมปัญญา อันเป็นอุดมคติของมนุษยชาติ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่ : การศึกษาเฉพาะกรณี Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในการนำไปให้พัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ในพื้นที่อื่นๆ ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่ ของ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยบ้านสวนเล็กแห่งความรัก

ภาพที่ 2 กิจกรรมของ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ
ได้รับการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การศึกษาเฉพาะกรณี (A Case Study Research) ซึ่งมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) แบบเฉพาะเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลหลักคือครูอาสาที่มาจัดกิจกรรมร่วมกับ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ อย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 คนประกอบด้วย ครูอาสาจากโรงเรียนของรัฐ จำนวน 2 คน ครูอาสาจากโรงเรียนเอกชนจำนวน 2 คน และครูอาสาจากสาขาอาชีพอื่นๆ จำนวน 3 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสนใจศึกษารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่ของ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ ประกอบด้วยตัวแปรที่สนใจศึกษาดังนี้

2.1 บริบทของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ

1) เหตุผลของการรวมตัวกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูอาสาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยฯ

ภาพที่ 3 กลุ่มครูอาสาที่มาร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยของ Peace Paragon สวนประจักษ์ใจชาวน้อยๆ

2) ความโดดเด่นเฉพาะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูอาสาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของ Peace Paragon สวนประจักษ์ใจชาวน้อยๆ

3) ประโยชน์ของการพัฒนาเด็กปฐมวัยในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแนวคิดของ Peace Paragon สวนประจักษ์ใจชาวน้อยๆ

2.2 ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Peace Paragon สวนประจักษ์ใจชาวน้อยๆ ตามกรอบแนวคิดของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) 6 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วม
- 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ
- 3) ภาวะผู้นำร่วม
- 4) การเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง
- 5) ชุมชนกัลยาณมิตร
- 6) โครงสร้างสนับสนุน

2.3 การพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่ของ Peace Paragon สวนประจักษ์ใจชาวน้อยๆ ให้เก่ง ดี และมีความสุข ตามกรอบทิศทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structure Interview) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเครื่องมือวิจัยจำนวน 3 ท่าน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้บันทึกไว้ในแบบสัมภาษณ์โดยใช้คำถามปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่ของ Peace Paragon สวนประจักษ์ใจชาวน้อยๆ ด้วยค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. บริบทของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Peace Paragon สวนประชุมชนเจ้าชายตัวน้อยฯ มีลักษณะ ดังนี้ 1) เหตุผลของการรวมตัวกันของครูอาสา คือ ต้องการนำความรู้มาเติมเต็ม ใช้เวลาว่างทำประโยชน์แก่ส่วนรวม และขอบแนวคิดของผู้ริเริ่มโครงการ 2) ความโดดเด่นเฉพาะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Peace Paragon สวนประชุมชนเจ้าชายตัวน้อยฯ คือ เปิดโอกาสให้ผู้คนที่หลากหลายและแตกต่างเข้ามาเรียนรู้ การให้ และพัฒนาเด็กด้วยกิจกรรมภาษาอังกฤษ ศิลปะ และเล่นนิทานคุณธรรม 3) ประโยชน์ของการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Peace Paragon สวนประชุมชนเจ้าชายตัวน้อยฯ คือ มีพื้นที่พบปะกันของครู เด็กปฐมวัย และสถาบันครอบครัวเพื่อทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ร่วมกัน สร้างผู้มีจิตอาสา ช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

2. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Peace Paragon สวนประชุมชนเจ้าชายตัวน้อยฯ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมทุกคนมองเห็นภาพอนาคตร่วมกัน และช่วยกันสร้างนวัตกรรมขึ้นมาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จนเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูอาสา 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ มีการทำงานเป็นทีมด้วยความเต็มใจ เต็มศักยภาพและความสามารถ มีความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว 3) ภาวะผู้นำร่วม ทุกคนได้มีส่วนร่วมริเริ่ม ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจอย่างมีอิสรภาพ ร่วมขับเคลื่อนภารกิจไปสู่ความสำเร็จ 4) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ครูอาสาได้เรียนรู้การเป็นผู้ให้ และสร้างนวัตกรรมสำหรับพัฒนาเด็กปฐมวัย 5) ชุมชนกัลยาณมิตร เป็นชุมชนที่อบอุ่น มีความสุข มีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันเหมือนครอบครัวเดียวกัน เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีโอกาสเข้ามาเป็นผู้ให้ 6) โครงสร้างสนับสนุน มีโครงสร้างแบบเป็นกึ่งทางการรูปแบบคณะกรรมการโดยนำผู้คนจากทุกภาคส่วนมาร่วมกันทำงาน เพื่อความคล่องตัวและเพิ่มประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่ให้เก่ง ดี และมีความสุข ตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Peace Paragon สวนประชุมชนเจ้าชายตัวน้อยฯ คือ เด็กๆ ได้พัฒนาตนเองผ่านกิจกรรมภาษาอังกฤษ ศิลปะ และฟังนิทานที่ครูอาสาช่วยกันจัดขึ้น ทำให้มีการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ได้รับทั้งวิชาความรู้และวิชาชีพชีวิต พัฒนาคุณธรรมในใจ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และได้สัมผัสสิ่งแวดล้อมท่ามกลางธรรมชาติ

ภาพที่ 4 กลุ่มเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมของ Peace Paragon สวนประชุมชนเจ้าชายตัวน้อยฯ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยๆ เกิดจากครูอาสาต้องการนำความรู้มาเติมเต็มแก่เด็กปฐมวัย ให้เด็กมีคุณธรรมในใจ และได้ใกล้ชิดธรรมชาติ เป็นการใช้เวลาว่างเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวมนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ หลุยส์ อาจปรู (2544) ที่กล่าวว่า จิตสำนึกสาธารณะเกิดจากความตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ต้องการเข้าไปแก้วิกฤตการณ์ โดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตนเองสามารถร่วมแก้ไขปัญหาได้ และลงมือกระทำ เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ โดยการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาร่วมกันกับคนในสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความต้องการนี้เกิดจากแรงจูงใจในตัวเองแต่ละคน ซึ่งต้องอาศัยการรับรู้ว่ามีอะไรที่พอจะสามารถช่วยได้บ้าง โดยพื้นที่จะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนและวางแผนจัดตารางกิจกรรมไว้เพื่อให้สมาชิกที่จะมาได้รับทราบและสิ่งที่จะนำมาเติมเต็มให้ดียิ่งขึ้น

2. ครูอาสาของ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยๆ มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สร้างความสามัคคี เข้าใจ และการให้อภัยกันของผู้คนในสังคม มีแนวคิดร่วมกันที่จะพัฒนาเด็กให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ Peter Senge(1990) ที่กล่าวว่า การรวมตัวในรูปแบบนี้เป็นเหมือนแรงผลักดันโดยอาศัยความต้องการและความสนใจของสมาชิกใน PLC เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพสู่มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลักและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษารอบ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ที่กล่าวว่า การเตรียมคุณลักษณะเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 การศึกษาปฐมวัยต้องพัฒนาเด็กให้มีทักษะชีวิต ส่งเสริมศักยภาพสูงสุด ช่วยให้เด็กเป็นคนดี เก่ง และมีความสุขภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมไทยที่เด็กอาศัยอยู่ มุ่งสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ซึ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทำให้สมาชิกแต่ละคนได้พัฒนาตนเอง เรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้าหากัน โดยการสังเกต รับฟัง เปิดใจ และเคารพความคิดเห็นของกันและกัน แล้วนำสิ่งต่างๆ ที่ได้เรียนรู้แต่ละครั้งมาสะท้อนผลว่ากิจกรรมที่จัดบรรลุตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด มีส่วนใดที่ต้องพัฒนาบ้าง

3. รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยๆ ช่วยทำให้สังคมน่าอยู่ขึ้นส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับแนวคิดของเครือข่ายจิตอาสา (2556) ที่กล่าวว่า สังคมไทยจะเป็นสังคมอุดมไปด้วยความรัก ความสุข มีความมั่นคง และพัฒนาก้าวหน้าต่อไปได้ เพราะทุกคนร่วมสร้างสังคมนี้ขึ้นมา ไม่จำกัดว่าเป็นวัยไหนหรืออยู่ในหน้าที่การงานใด ทุกคนสามารถเป็นอาสาสมัคร ผู้อุทิศกำลังความสามารถและเวลาอันมีค่าของตนให้แก่ประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการเสียสละของสมาชิกในสังคมจะช่วยให้เกิดการสร้างสรรค์เพราะทุกคนได้มีโอกาสนำศักยภาพและความสามารถที่มีอยู่ในตนเองออกมาพัฒนาเด็กและสังคมร่วมกัน

4. Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยๆ ทำให้มีพื้นที่พบปะกันของครูอาสา เด็กปฐมวัย และสถาบันครอบครัวเพื่อทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ปลุกตัวออกจากสิ่งยั่วยุที่ไม่เหมาะสมในสังคมในวันหยุดพักผ่อน ช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามสอดคล้องกับแนวคิดของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ที่กล่าวว่า มีพื้นที่เปิดกว้างให้สมาชิกวิชาชีพครูที่มีอุดมการณ์ร่วมกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญสมาชิกที่รวมตัวกันไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับสังกัดแต่จะตั้งอยู่บนความมุ่งมั่นสมัครใจใช้อุดมการณ์ร่วมเป็นหลักในการรวมกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

5. ครูอาสาทุกคนมีวิสัยทัศน์ร่วมมองเห็นภาพอนาคตที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ Sergiovanni (1994) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ทุกคนมองเห็นภาพอนาคต เป้าหมายทิศทางเส้นทางและสิ่งที่

จะเกิดขึ้นจริงร่วมกันของสมาชิกเป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีทิศทางเดียวกันโดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน และสอดคล้องกับ Hord (1997) และ Hargreaves (2003) ที่กล่าวว่า การเห็นภาพและทิศทางร่วม (Shared Vision) จากภาพความเชื่อมโยงถึงภาพความสำเร็จร่วมกันแบบมีทิศทางที่ชัดเจน สามารถทำให้ทุกคนต้องการมีส่วนร่วมกันสร้างนวัตกรรม Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยๆ ขึ้นมาจนสำเร็จ เพื่อมุ่งพัฒนาเด็กๆ ให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุขท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงและปัจจัยต่างๆ ได้

6. ครูอาสาที่มาร่วมกันที่ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยๆ ทำงานร่วมกันเป็นทีมด้วยความเต็มใจ เต็มศักยภาพ และเต็มความสามารถสอดคล้องกับแนวคิดของ Sergiovanni (1994) ที่กล่าวว่า มีการลงมือทำและเรียนรู้ไปด้วยกันด้วยใจอย่างสร้างสรรค์ต่อเนื่องนั้นซึ่งมีลักษณะพิเศษของการรวมตัวที่เหนียวแน่นจากภายใน ทีมร่วมแรงร่วมใจจึงมีความสำคัญมาก เพราะหากทุกคนหันหน้ามาร่วมมือกันอย่างจริงจังจริงใจแล้ว ทุกอย่างก็จะผ่านพ้นไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จได้

7. ครูอาสาที่มีภาวะผู้นำร่วม มีโอกาสริเริ่ม ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยยุคใหม่ของ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยๆ ทุกคนมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ Kotter & Cohen (2002) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำ สร้างให้เกิดการนำร่วมเป็นผู้นำที่สามารถทำให้สมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งตนเองและวิชาชีพจนสมาชิกเกิดภาวะผู้นำในตนเองและเป็นผู้ร่วมขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวคิดของวิจารณ์ พานิช(2554) ซึ่งกล่าวว่า ผู้นำร่วมจะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อมีบรรยากาศส่งเสริมให้ครูสามารถแสดงออกด้วยความเต็มใจอิสระปราศจากอำนาจ จะเห็นได้ว่า การที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีภาวะผู้นำร่วมกันจะทำให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์เพราะทุกคนรู้สึกว่าได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจด้วย

8. ครูอาสาที่มีการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช(2554) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจาก “การเรียนรู้ของครู” ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญและด้วยความสมัครใจและไม่หวังผลตอบแทน เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์สำนึกของบุคคลที่มีต่อส่วนรวม เอาใจใส่ป้องกันแก้ไขปัญหาสังคมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ จึงเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่สมาชิกทุกคนจะได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย ได้พัฒนาวิชาชีพครูปฐมวัย ได้ทดลองถูกผิด จนเกิดประสบการณ์ นำไปพัฒนาตนเอง รวมถึงสร้างนวัตกรรม หรือองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

9. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยๆ มีบรรยากาศของความอบอุ่น เป็นมิตร มีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีความสุข รู้สึกได้ถึงอิสรภาพไม่ถูกบีบบังคับ สอดคล้องกับ สุรพล ธรรมร่มดี, ทศนีย์จันอินทร์, และคงกฤษ ไตรยางค์ (2553) ที่กล่าวว่า มีบรรยากาศการอยู่ร่วมกันจึงเป็นบรรยากาศ “ชุมชนกัลยาณมิตรทางวิชาการ” ที่มีลักษณะความเป็นชุมชนแห่งความเอื้ออาทร

10. โครงสร้างสนับสนุนที่ทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ Peace Paragon สวนประชุมเจ้าชายตัวน้อยๆ มีโครงสร้างที่เป็นรูปแบบคณะกรรมการเพื่อให้สมาชิกที่ได้รับบทบาทหน้าที่และช่วยกันบริหารจัดการตามความสามารถและศักยภาพของแต่ละคนอย่างคล่องตัว แต่ก็มีโครงสร้างที่สามารถยืดหยุ่นของครูอาสาที่เข้ามาช่วยจัดกิจกรรมเป็นครั้งคราว เนื่องจากแต่ละคนไม่ได้มีเวลาว่างที่จะมาจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องสิวรี พิศุทธิ์สินธพ (2557) ที่ว่า สภาพการณ์ที่สนับสนุนให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีประสิทธิภาพ มีอยู่ 2 ประการ คือ มีโครงสร้างทางกายภาพ และมีโครงสร้างทางทรัพยากรบุคคล และสอดคล้องกับแนวคิดของ Sergiovanni (1994) ที่ว่า จัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนตามบริบทชุมชนมีโครงสร้างองค์การแบบไม่รวม

ศูนย์ กระจายบทบาทหน้าที่และอำนาจตัดสินใจให้สมาชิก โครงสร้างสนับสนุนจึงเป็นปัจจัยต่างๆ ที่ช่วยให้การดำเนินงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพก้าวไปสู่จุดหมายแห่งความสำเร็จ ซึ่งการกระจายอำนาจบทบาทหน้าที่ด้วยการวางแผนบริหารจัดการอย่างชัดเจนเป็นขั้นตอน รวมถึงแบ่งงานให้ตรงกับความต้องการของแต่ละคน จะช่วยให้การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีกว่า การรออำนาจสั่งการจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือการสั่งการแบบไม่ทราบถึงศักยภาพและความสามารถของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ส่งเสริมความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูปฐมวัยในระดับโรงเรียน (School Level) ระดับกลุ่มเครือข่าย (Network Level) และระดับชาติ (The National Level)
2. พัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนหรือองค์กรต่างๆ ตามองค์ประกอบต่างๆ ทั้ง 6 องค์ประกอบ
3. พัฒนาเด็กยุคใหม่ให้เก่ง ดี และมีความสุขด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนขนาดเล็กในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในลักษณะที่หลากหลายทั้งในระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มเครือข่าย และระดับชาติ
3. ควรมีการวิจัยองค์การอื่นๆ ที่มีลักษณะของความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมากขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปเป็นแบบอย่างแก่องค์กรอื่นๆ ที่สนใจ
4. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาลักษณะความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในองค์กรต่างๆ ที่นำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- ธนาคารจิตอาสา. (2558). ท่านสามารถสนับสนุนธนาคารจิตอาสาด้วยการ แบ่งปันเวลา แบ่งปัน แรงกาย แรงใจ แบ่งปันทักษะและความสามารถ. ค้นเมื่อ 4 เมษายน 2558, จาก <http://www.jitarsabank.com/welcome/home>.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). **ทิศทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของ สพฐ.** ค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2557, จาก <https://www.curriculum51.net/upload/kid.pdf>
- วรนาท รักสกุลไทย. (2556). เพิ่มศักยภาพเด็กไทย “กล้าเลอะ เยอะเรียนรู้. **ประชาชาติธุรกิจ.** ค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2558, จาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1378096523.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิดและเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนา วิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. **วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์**, 25(1), 93-94.
- วิจารณ์ พานิช. (2554). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ: ตาตาพับลิเคชั่นจำกัด.

- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. (2556). **Professional Learning Community (PLC)**. ค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2557, จาก http://www.kruinter.com/show.php?id_quiz=3311&p=1.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว. (2555). **คุณภาพปฐมวัย คุณภาพประเทศ**. ค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2558, จาก seminar.qlf.or.th/File/DownloadFile/676.
- สิวรี พิศุทธิ์สินธพ. (2557). รูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในสถาบันอุดมศึกษา ทออลิก. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**. ค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2558, จาก <http://www.tci-thaijo.org/index.php/edubuu/article/view/5248>.
- สุรพล ธรรมร่มดี, ทศนีย์ จันอินทร์, และคงกฤษ ไตรยางค์. (2553). **อาศรมศิลป์วิจัย: การวิจัยและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้แนวจิตตปัญญา**. โครงการเอกสารวิชาการการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงลำดับที่ 8. นครปฐม: เอมีเอ็นเตอร์ไพรส์จำกัด.
- หุทัย อัจปุ. (2544). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับการมีจิตสำนึกสาธารณะ ของนักศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Andy, H. (2003). **Teaching in the Knowledge Society Education in the Age of Insecurity**. New York: Teachers College Press.
- Kotter, J.P., & Dan S.C. (2002). **The Heart of Change**. MA: Harvard Business School Press Boston.
- Shirley, M.H. (1997). **Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement**. Retrieved March 17, 2015, from <http://www.sedl.org/pubs/change34/>.
- Peter, S. (1990). **Learning organization**. Retrieved March 11, 2015, from http://en.wikipedia.org/wiki/Learning_organization.
- Tom, S. (1994). **Professional Learning Communities at Work**. Retrieved March 17, 2015, from http://www.sagepub.com/upmdata/27653_Dietz,_Journals_as_Frameworks_2e___Ch_1.pdf.